

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

MUISTIOLUONNOS

Merita Erkkilä / Mari Suominen

4.2.2020

VAARALLISTEN AINEIDEN KULJETUKSIA KOSKEVIEN ASETUSTEN MUUTTAMINEN:
1) VALTIONEUVOSTON ASETUS VAARALLISTEN AINEIDEN KULJETUKSESTA KAPPALETAVARANA ALUKSESSA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA
2) VALTIONEUVOSTON ASETUS VAARALLISTEN AINEIDEN KULJETUKSESTA JA TILAPÄISESTÄ SÄILYTYKSESTÄ SATAMA-ALUEELLA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta kappaletavarana aluksessa annettua valtioneuvoston asetusta (666/1998) ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä satama-alueella annettua valtioneuvoston asetusta (251/2005) ehdotetaan muutettavaksi.

Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) meriturvallisuuskomitea (MSC) hyväksyi päätöslauselmalla MSC.442(99) muutoksia ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SOLAS-yleissopimus, SopS 11/1981) luvun VII osan A IMDG-säännösten määräyksiin. IMDG-säännöllä (International Maritime Dangerous Goods Code) tarkoitetaan luvun VII osan A säännöstöä, joka sisältää määräyksiä vaarallisten aineiden kuljettamisesta kappaletavarana aluksessa. Päätöslauselmalla MSC.442(99) hyväksytyt muutokset sisältyvät IMDG-säännösten muutossarjaan 39-18. IMDG-säännösten määräyksiä harmonisoidaan muiden kuljetusmuotojen määräysten kanssa. Muutokset liittyvät muun muassa terminologiaan, luokitukseen, pakkausmääräyksiin, aineiden ahtausvaatimuksiin ja hätätilanneohjeisiin.

Tavoitteena on muuttaa asetuksia päätöslauselman MSC.442(99) muutosten osalta. Muutoksia tehtäisiin kahteen VN-tasoiseen kansalliseen asetukseen. Vaarallisten aineiden kuljetuksessa kappaletavarana aluksessa annettua asetuksesta sekä vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä satama-alueella annettua asetuksesta muutettaisiin IMDG-säännösten muutossarjanumero.

Asetusmuutokset olisi tarkoitettu tulemaan voimaan x päivänä huhtikuuta 2020.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Kansainvälisen merenkulkujärjestön meriturvallisuuskomitea hyväksyi päätöslauselman MSC.442(99), jolla muutettiin myös ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SOLAS-yleissopimus, SopS 11/1981) VII luvun A osan IMDG-säännösten määräyksiä. Muutokset sisältyvät IMDG-säännösten muutossarjaan 39 – 18, jonka soveltaminen on ollut pakollista vuoden 2020 alusta lähtien.

IMDG-säännöllä tarkoitetaan SOLAS-yleissopimuksen liitteen VII luvun A osan säännöstöä, joka sisältää määräyksiä vaarallisten aineiden kuljettamisesta kappaletavarana aluksessa. IMDG-säännösten vaatimuksia uudistetaan kahden vuoden välein muun muassa kuljetusturvallisuuden parantamiseksi ja mahdollisten onnettomuuksien ehkäisemiseksi, vaaran ja vahinkojen laajuuden vähentämiseksi, määräysten harmonisoimiseksi muiden kuljetusmuotojen määräysten kanssa sekä tieteen ja tekniikan kehityksen huomioimiseksi. Vaatimukset ovat valtaosin yksityiskohtaisia ja luonteeltaan

teknisiä. Vaatimukset kohdistuvat tahoihin, jotka kuljettavat vaarallisia aineita kappaletavarana aluksessa tai joiden työtehtävillä on vaikutusta kuljetettaviin vaarallisiin aineisiin tai VAK-kuljetuksiin.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta (VAK) annetussa laissa (719/1994, VAK-laki), säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä, rautatiellä, ilma-aluksessa ja kappaletavarana aluksessa. Muutettavaksi esitetyt asetukset ovat VAK-lain nojalla annettuja säännöksiä.

Päätöslauselman MSC.442(99) muutokset on saatettu Suomessa voimaan valtioneuvoston antamalla asetuksella (SopS 85/2019). Valtioneuvoston asetus tuli voimaan 1.1.2020. Muutoksia on voinut halutessaan soveltaa 1.1.2019 alkaen. Päätöslauselman muutokset edellyttävät IMDG-muutossarjan viitenumeron päivittämisen VAK-lain nojalla annettuihin, sen säännöksiä tarkentaviin asetuksiin.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Yleistä

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta kappaletavarana aluksessa annetun asetuksen (666/1998) ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä satama-alueella annetun valtioneuvoston asetuksen (251/2005) muutokset liittyvät sovellettavan IMDG-säännösten muutossarjan viittauksen päivittämiseen.

2.2 Yksityiskohtaiset muutokset

2.2.1 Valtioneuvoston asetus vaarallisten aineiden kuljetuksesta kappaletavarana aluksessa annetun asetuksen (666/1998) muuttamisesta

2 § Määritelmät. Pykälän 5 kohtaa muutettaisiin siten, että jatkossa viitattaisiin IMDG-säännösten ajantasaiseen muutossarjaan 39 – 18 muutossarjan 38 – 16 sijasta. Muutossarjan 39 – 18 soveltaminen on ollut pakollista 1.1.2020 alkaen.

Muutoksiin on sisällytetty meriliikenteeseen soveltuvat päivitykset YK:n talous- ja sosiaaliasioiden neuvoston (ECOSOC) vaarallisten aineiden kaikkien kuljetusmuotojen mallisääntöjen harmonisointityön pohjalta. Muutossarja sisältää muutoksia muun muassa terminologiaan, luokitukseen, pakkausmääräyksiin ja aineiden ahtausvaatimuksiin sekä hätätilanneohjeiden (EmS-opas, Emergency Response Procedures for Ships Carrying Dangerous Goods Guide) päivityksen ja tarkennuksen.

2.2.2 Valtioneuvoston asetus vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä satama-alueella annetun valtioneuvoston asetuksen (251/2005) muuttamisesta

2 § Määritelmät. Pykälän 2 kohdan määritelmä IMDG-säännöstöstä päivitetäisiin, koska sovellettava muutossarja on muuttunut. Määritelmässä muutossarja 38 – 16 muutettaisiin ajantasaiseksi muutossarjaksi 39 – 18. Muutoksia on kuvattu edellä olevassa kohdassa 2.2.1. Muutossarjan 39 – 18 soveltaminen on ollut pakollista 1.1.2020 alkaen.

3 Asetusmuutosten vaikutukset

Muutosten myötä voimaansaattettujen meriturvallisuuskomitean päätöslauselman MSC.442(99) muutokset olisi säädetty myös substanssiasetuksissa. Muutosasetuksissa päivitettäisiin sovellettava IMDG-säännösten muutossarja viittaamalla muutossarjan 38 – 16 sijasta muutossarjaan 39-18.

Muutokset kohdistuvat rajattuihin vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyviin tahoihin. Muutoksia on käsitelty Liikenne- ja viestintäviraston järjestämissä kansallisissa koordinaatioissa ennen päätöslauselman hyväksymistä IMDG-säännösten muutoksiksi. Muutoksilla ei katsota olevan merkittäviä valtiontaloudellisia, hallinnollisia tai merkittäviä muita taloudellisia vaikutuksia.

Muutokset yhtenäistävät eri vaarallisten aineiden kuljetusmuotoja koskevaa sääntelyä. Muutosten arvioidaan parantavan turvallisuutta.

VAK-lain kokonaisuudistuksen valmistelussa tarkastellaan VAK-säännöksiä uudestaan.

4 Asian valmistelu

Asetusluonnokset ja perustelumuistiolounnos on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatoimena. Lisäksi asian valmisteluvaiheessa on kuultu Liikenne- ja viestintävirastoa.

Muutosehdotuksista on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: sisäministeriö, puolustusministeriö, Puolustusvoimien pääesikunta, ympäristöministeriö, ulkoministeriö, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, Rajavartiolaitos, Poliisihallitus, Tulli, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Säteilyturvakeskus, Suomen Konepäällystöliitto ry, Suomen Laivapäällystöliitto ry, Suomen Merimiesunioni ry, Suomen Satamaliitto ry, Suomen Varustamot ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Satamaoperaattorit ry, Finnlines Oyj, Finnlink/Finnlines Oyj, Oy Hacklin Ltd, TallinkSilja Oy, Oy Transfennica Ab, Viking Line, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Kaupan liitto ry, Teknisen Kaupan Liitto ry, Kemianteollisuus ry, Suomen Ammattiliikenne Akatemia Oy, Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry, Suomen Turvallisuusneuvonantajat ry, Yleinen Teollisuusliitto ry ja merenkulun sidosryhmäverkosto.

Lausuntoja antoivat

5 Voimaantulo

Asetukset ehdotetaan tulevaksi voimaan x päivänä huhtikuuta 2020.

6 Esitys

Valtioneuvosto antaisi muutosasetuksen IMDG-muutossarjan 39-18 huomioonottamiseksi substanssiasetuksissa.